

LIETUVOS – KROATIJOS DVIŠALĖ PREKYBA

2020 m. spalio 22 d.

I. Kroatijos ekonomika ir tarptautinė prekyba

Svarbiausi Kroatijos ekonomikos sektoriai pagal sukuriama pridėtinę vertę 2019 m. buvo didmeninė ir mažmeninė prekyba, transportas, apgyvendinimo ir maitinimo paslaugos (24%), pramonė (19%), viešasis administravimas, gynyba, švietimas, žmonių sveikatos priežiūra ir socialinis darbas (16%), nekilnojamojo turto sektorius (9,0%) profesinė, mokslinė, techninė veikla, administracinė ir aptarnavimo veikla (8%).

2019 m. Kroatijos prekių eksportas siekė 15 mlrd. EUR. Prekyba su ES rinka sudarė apie 68% Kroatijos prekių eksporto (į Italiją – 14%, Vokietiją – 13%, į Slovėniją – 11%), o iš ES nepriklausančių šalių 10% eksporto vertės tenka Bosnijai ir Hercogovinai, 5,3% - Serbijai, 2,7% - JAV.

2019 m. Kroatijos importas siekė 25 mlrd. EUR ir 80% importo vertės teko ES valstybėms narėms (iš Vokietijos – 15%, Italijos – 14%, Slovėnijos – 12%), o iš ES nepriklausančių šalių – 2,9% importo atvežama iš Kinijos, 2,2% – iš Bosnijos ir Hercogovinos, 2,4% – iš Serbijos.

Šaltiniai: Eurostat, ICT Trade Map.

II. Lietuvos ir Kroatijos dvišalė prekyba

1 lentelė. Prekybos tarp Lietuvos ir Kroatijos pagrindiniai rodikliai 2017-2019 m.

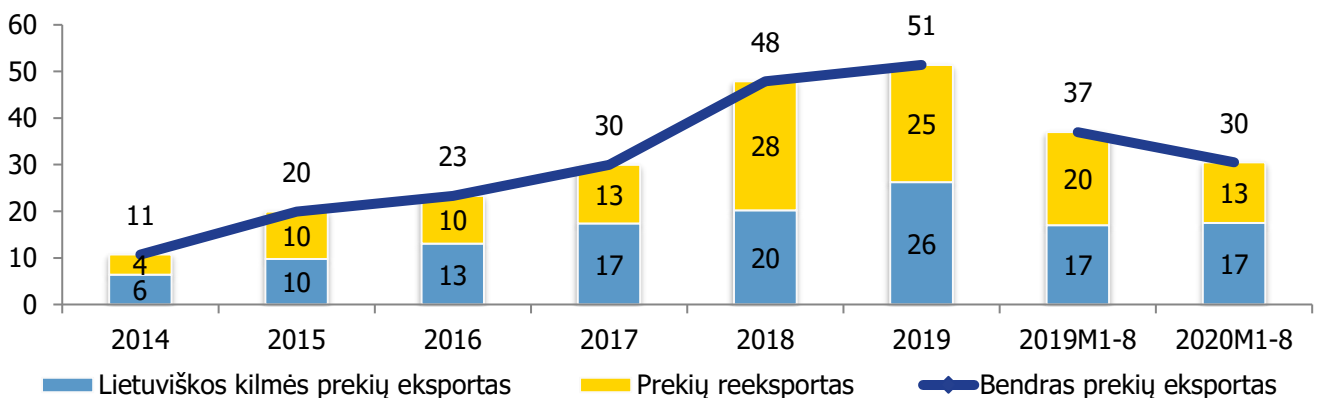
	2017		2018		2019	
	Dalis,%	Vieta	Dalis,%	Vieta	Dalis,%	Vieta
Prekės						
Šalies dalis bendrame Lietuvos prekių eksporte	0,1 %	53	0,2 %	44	0,2 %	44
Šalies dalis lietuviškos kilmės prekių eksporte	0,1 %	51	0,1 %	50	0,1 %	51
Šalies dalis prekių reeksporte	0,1 %	43	0,2 %	30	0,2 %	33
Šalies dalis prekių importe	0,1 %	52	0,1 %	45	0,1 %	46
Paslaugos						
Šalies dalis paslaugų eksporte	0,0 %	64	0,0 %	52	0,1 %	53
Šalies dalis paslaugų importe	0,2 %	47	0,1 %	48	0,1 %	44

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas, Lietuvos bankas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ skaičiavimai.

III. Prekyba prekėmis

2019 m. Kroatija užėmė 44 vietą Lietuvos prekių eksporto rinkoje kuriai teko 0,2% (51 mln. EUR) viso Lietuvos prekių eksporto. Beveik 51% Lietuvos prekių eksporto į Kroatiją 2019 m. sudarė lietuviškos kilmės prekių eksportas, o likusią dalį (49%) – prekių reeksportas. Palyginti su 2018 m. Lietuvos prekių eksportas į Kroatiją padidėjo 7,3%, daugiausiai dėl baldų ir žaliavinės odos (išskyrus kailių) ir išdirbtos odos eksporto didėjimo. Per 2020 m. sausio-rugpjūčio mėn. bendras Lietuvos prekių eksportas į Kroatiją palyginti su atitinkamu 2019 m. laikotarpiu mažėjo 18% arba 6,5 mln. EUR.

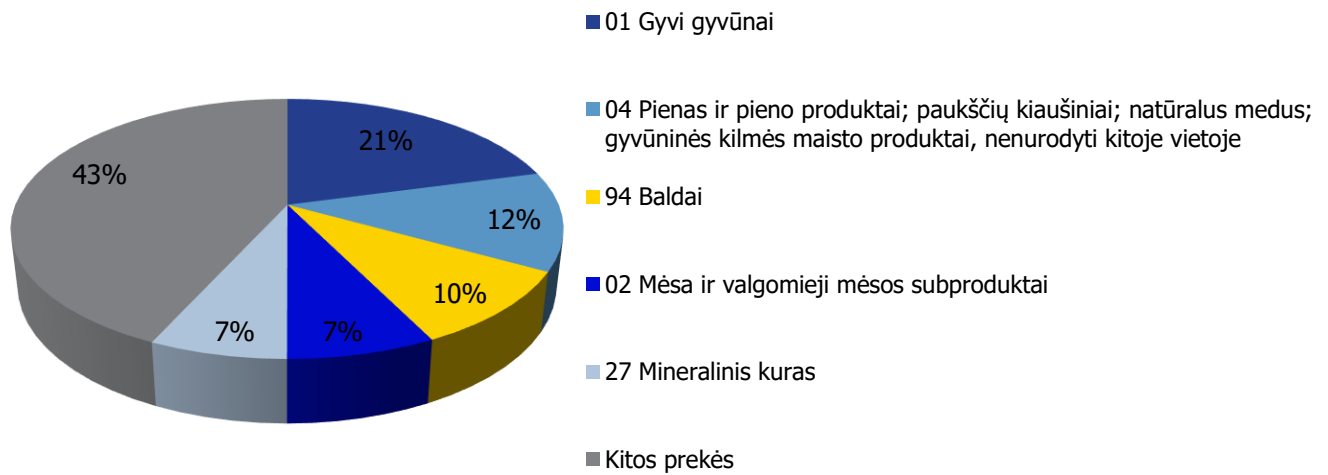
1 pav. Lietuvos prekių eksportas į Kroatiją, 2014-2020 m. 1-8 mėn., mln. EUR

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ skaičiavimai.

Lietuviškos kilmės prekėms Kroatija 2019 m. buvo 51 eksporto rinka, kuriai teko 0,1% (26 mln. EUR) viso lietuviškos kilmės prekių eksporto. Lietuviškos kilmės prekių į Kroatiją eksporto struktūroje didžiausią dalį sudarė gyvi gyvūnai – 21% arba 5,5 mln. EUR (5-a didžiausia eksporto rinka), pienas ir pieno produktai – 12% arba 3,2 mln. EUR (27-a didžiausia eksporto rinka), baldai – 9,6% arba 2,5 mln. EUR (37-a eksporto rinka), mėsa ir valgomieji mėsos subproduktai – 7,3% arba 1,9 mln. EUR (17-a didžiausia eksporto rinka), mineralinis kuras – 6,8% arba 1,8 mln. EUR (36-a eksporto rinka). Palyginti su 2018 m. lietuviškos kilmės prekių eksporto vertė į Kroatiją padidėjo 30% arba 6,0 mln. EUR. Labiausiai didėjimą lėmė baldai, plastikai ir jų dirbiniai, tabakas. Per 2020 m. sausio-rugpjūčio mėn. lietuviškos kilmės prekių eksportas į Kroatiją palyginti su atitinkamu 2019 m. laikotarpiu didėjo 2,8% arba 479 tūkst. EUR.

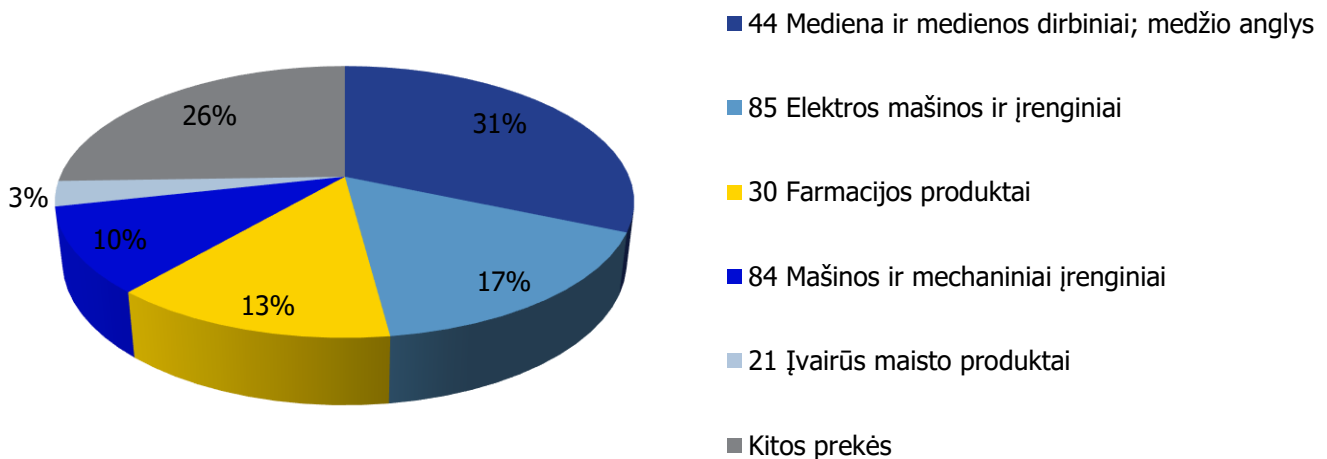
2 pav. Lietuviškos kilmės prekių eksporto į Kroatiją struktūra 2019 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

2019 m. Kroatija užėmė 46 vietą Lietuvos prekių importo rinkoje ir jai teko 0,1% (25 mln. EUR) viso Lietuvos prekių importo. Iš Kroatijos 2019 m. daugiausia importuota medienos ir medienos dirbinių; medžio anglių – 31% arba 7,7 mln. EUR (11-a didžiausia importo rinka), elektros mašinų ir įrenginių – 17% arba 4,0 mln. EUR (37-a importo rinka), farmacijos produktų – 13% arba 3,3 mln. EUR (26-a didžiausia importo rinka), mašinų ir mechaninių įrenginių – 10% arba 2,5 mln. EUR (40-a importo rinka). Palyginti su 2018 m. prekių importas iš Kroatijos sumažėjo 1,5%.

3 pav. Lietuvos importo iš Kroatijos struktūra 2019 m.

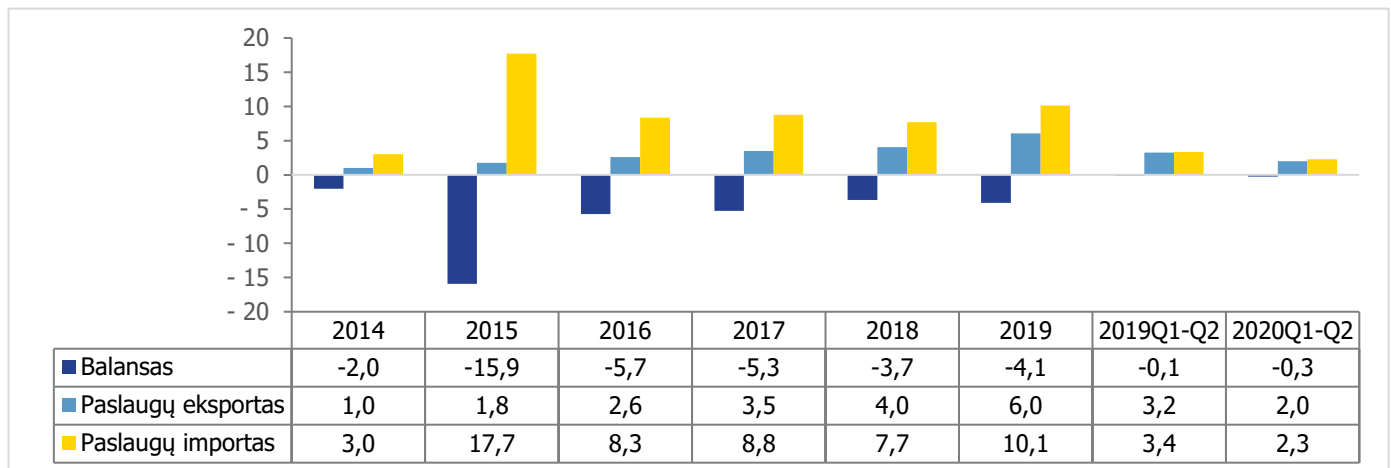

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

IV. Prekyba paslaugomis

2019 m. Kroatija užėmė 53 vietą Lietuvos paslaugų eksporto rinkoje, kuriai teko 0,1% (6,0 mln. EUR) viso Lietuvos paslaugų eksporto. Paslaugų importas iš Kroatijos siekė 10 mln. EUR, tai sudarė 0,1% viso Lietuvos paslaugų importo 2019 m., o Kroatija buvo 44-a tiekėja paslaugų importuotojams Lietuvoje.

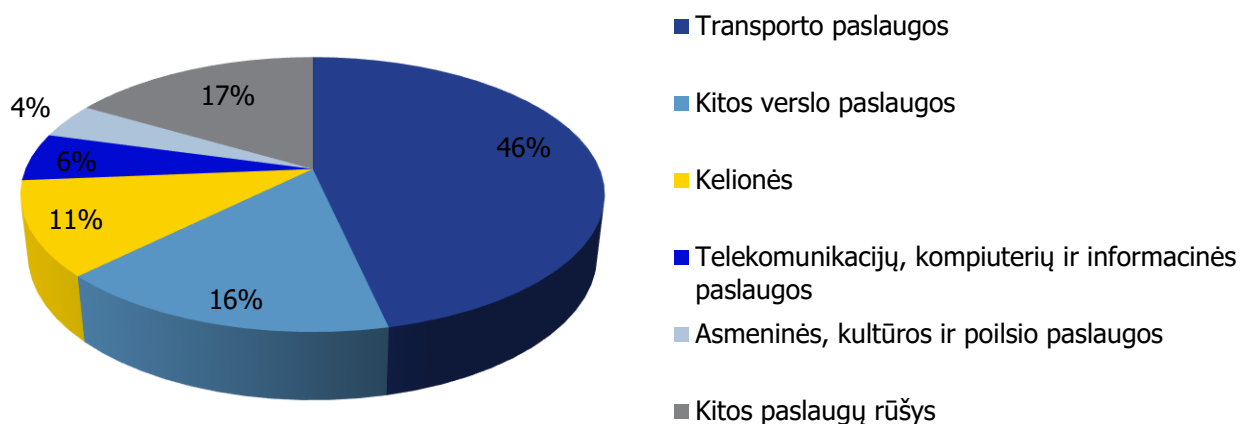
4 pav. Lietuvos ir Kroatijos užsienio prekyba (paslaugos) 2014-2020 m. I-II ketv., mln. EUR

Šaltinis: Lietuvos bankas.

2019 m. iš Lietuvos į Kroatiją daugiausia buvo eksportuota transporto paslaugų – 46% arba 2,8 mln. EUR (46-a eksporto rinka), kitų verslo paslaugų – 16% arba 970 tūkst. EUR (48-a eksporto rinka), kelionių – 11% arba 670 tūkst. EUR (47-a eksporto rinka), telekomunikacijų, kompiuterių ir informacinių paslaugų – 5,6% arba 0,3 tūkst. EUR (57-a eksporto rinka), asmeninės, kultūros ir poilsio paslaugų – 4,1% arba 0,3 tūkst. EUR (29-a didžiausia eksporto rinka). Per 2019 m. Lietuvos paslaugų eksporto vertė į Kroatijos rinką padidėjo 50% iki 6,0 mln. EUR. Per 2020 m. I pusm. Lietuvos paslaugų eksportas į Kroatiją palyginti su atitinkamu 2019 m. laikotarpiu mažėjo 39% arba 1,3 mln. EUR.

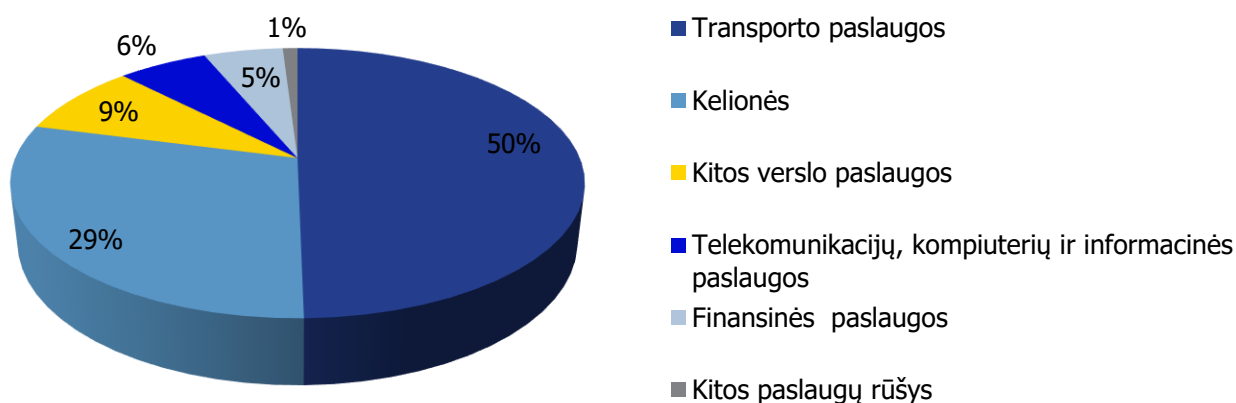
5 pav. Paslaugų eksporto iš Lietuvos į Kroatiją struktūra 2019 m.

Šaltinis: Lietuvos bankas.

2019 m. iš Kroatijos į Lietuvą daugiausiai buvo importuota transporto paslaugų – 50% arba 5,0 mln. EUR (49-a importo tiekėja), kelionių – 29% arba 2,9 mln. EUR (38-a importo tiekėja), kitų verslo paslaugų – 8,6% arba 870 tūkst. EUR (50-a importo tiekėja), telekomunikacijų, kompiuterių ir informacinių paslaugų – 6% arba 610 tūkst. EUR (36-a importo tiekėja), finansinių paslaugų – 5,3% arba 540 tūkst. EUR (35-a importo tiekėja). Per 2019 m. paslaugų importo vertė iš Kroatijos išaugo 31% iki 10 mln. EUR. Per 2020 m. I pusr. paslaugų importas iš Kroatijos palyginti su atitinkamu 2019 m. laikotarpiu mažėjo 33% arba 1,1 mln. EUR.

6 pav. Lietuvos paslaugų importo iš Kroatijos struktūra 2019 m.

Šaltinis: Lietuvos bankas.

IV. PERSPEKTYVŪS SEKTORIAI

Eksporto galimybių vertinimo modeliu (EGVM)¹ nustatyta apie 1330 prekių grupių (6 ženklų kombinuotosios nomenklatūros lygiu), turinčių geriausias galimybes lietuviškos kilmės prekių eksportui į Kroatijos rinką. Perspektyviausi sektoriai lietuviškos kilmės prekių eksportui į Kroatiją yra šie: įvairios mašinos ir įranga, maisto produktai, tekstilės gaminiai bei chemijos pramonės produktai.

2 lentelė. Didžiausią eksporto potencialą Kroatijos rinkoje turintys Lietuvos sektoriai pagal EGVM.

Pramonės šaka (pagal EVRK 2 red.)	Potencialios eksporto galimybės
IŠ VISO	1330
Niekur kitur nepriskirtų mašinų ir įrangos gamyba	135
Maisto produktų gamyba	134
Tekstilės gaminių gamyba	128
Chemikalų ir chemijos produktų gamyba	124
Drabužių siuvimas (gamyba)	99
Metalo gaminių, išskyrus mašinas ir įrenginius, gamyba	96
Elektros įrangos gamyba	79
Kita gamyba	76
Kompiuterinių, elektroninių ir optinių gaminių gamyba	70
Kitų nemetalo mineralinių produktų gamyba	62
Kitos	327

Šaltinis: UN Comtrade, Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ skaičiavimai.

¹ Eksporto galimybių vertinimo modelis (EGVM) naudojamas perspektyvių eksporto galimybių identifikacijai. Modelis atsižvelgia į atskleistąjį santykinį pranašumą (produktus, kuriuose Lietuva turi santykinį pranašumą eksporto rinkose), nagrinėjamo produkto trumpalaikį ir ilgalaikį importo vertės augimą, importo rinkos dydį, rinkos koncentracijos laipsnį (kuo indeksas mažesnis, tuo lengvesnis produkto įvedimas į rinką) ir importo muitus.